

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

DOM
2017-09-04
Meddelad i Karlstad

Mål nr
1572-17
1597-17
1678-17
1683-17
1684-17
1709-17
1714-17

SÖKANDE

Insyn Scandinavia AB, 556620-2528
Ankdammsgatan 22
171 43 Solna

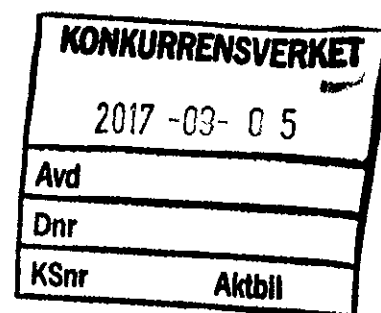
MOTPARTER

1. Region Örebro län, Upphandlingsavdelningen
Box 1613
70116 Örebro

2. Landstinget i Värmland
3. Landstinget Sörmland
4. Landstinget Dalarna
5. Region Gävleborg
6. Region Uppsala
7. Region Västmanland

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Insyn Scandinavia AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 185412

Postadress Box 568 651 12 Karlstad	Besöksadress Rådhuset, Stora torget	Telefon 054-14 85 00 E-post: forvaltningsrattenikarlstad@dom.se www.forvaltningsrattenikarlstad.domstol.se	Telefax 054-14 85 30	Expeditionstid måndag–fredag 08:00–16:00
---	--	--	--------------------------------	---

BAKGRUND

Region Örebro län (Regionen) har, tillsammans med ett antal upphandlande myndigheter (se ovan) genomfört en upphandling (ramavtal) benämnd "CCTV". Upphandlingen har handlagts av Regionen. Upphandlingen avser ett flertal grupper för vilka olika leverantörer valts.

PARTERNAS TALAN

Insyn Scandinavia AB (Insyn) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att den görs om. Insyn anför följande. Insyn har diskvalificerats vad gäller skall-kraven på fyra av offererade produkter enligt nedan. Insyn anser sig ha blivit felaktigt bedömd gällande olika bör-krav på tre produkter.

Produktgrupp 1 Topaz HD 20

Skall-krav 2.1.4. Reglage som ej bör röras av brukaren ska vara oåtkomliga. Kommentar: Huvudströmbrytaren är lättåtkomlig, stängs den av går det inte att slå på av- och påknappen. Menyknappen är lättåtkomlig, vilket den inte ska vara.

Insyns kommentar: Insyn anser att huvudströmbrytaren ska vara åtkomlig, Även om enheten endast drar 0.7 kW när den stängs av bör enheten kunna stängas av helt med huvudströmbrytaren. Den är åtkomlig, men inte placerad nära övriga reglage, så förväxling är inte sannolik. Menyknappen är placerad till vänster under kontrollpanelen och har som grundfunktion att slå av och på autofokus. Kameran kan fokusera på pennan eller handen istället för pappret. Har man inget behov av denna funktion kan den kopplas ur i enhetens inställningsmeny. Knappen används även till att komma till enhetens inställningsmeny, men då måste knappen hållas in i 10 sekunder. Skulle man oavsiktligt lyckas komma in i menyn försvinner den automatiskt efter 30 sekunder eller om enheten stängs av och på igen. Skulle man göra förändringar i menyn sparas dessa endast om man åter håller in menyknappen i

10 sekunder. Insyn anser därför inte att menyfunktionen är lätt åtkomlig och knappens funktion för autofokus ska vara lätt åtkomlig.

Skallkrav 2.3.1 Läsbord ska vara bländfritt.

Kommentar: Inte bländfritt.

Insyns kommentar: Läsbordets arbetsyta är matt svart och ger därför ingen reflektion som skulle kunna blända. Ramen runt läsbordet där man håller när man flyttar bordet är blank vit men Insyn ser inget skäl till att den skulle kunna blända brukaren som tittar på bildskärmen. Ytan är vald för enkel rengöring.

Produktgrupp 4a Handhållna förstoringssystem skärm 4"- 6"

Looky + touch och Looky 5 HD touch

Skallkrav 2.1.1 Reglagen ska vara lättåtkomliga.

Kommentar: Har endast touch

Insyns kommentar: Modernt gränssnitt som inte gör reglagen svåråtkomliga.

Många brukare har samma reglage på sin mobil och surfplatta.

Skallkrav 2.1.2 Reglagen ska vara lätthanterliga.

Kommentar: Har endast touch

Insyns kommentar: Visuellt blir reglagen väldigt kontrastrika på skärmen, Taktila ramar som kan fästas på skärmen medföljer enheten. Insyn vill även påpeka att metoden att göra bedömning i grupp 4a inte ger en rättvis bild av produktens kvalitet. Produkten ska testas med sitt optimala fokusavstånd, inte 20 cm från föremålet. När det inbyggda lässtödet är utfällt är avståndet mellan kameran och föremålet optimalt beträffande skärpa och jämn belysning. I Insyns fall gäller detta produkterna RUBY HD och RUBY XL HD.

Produktgrupp 4b Handhållna förstoringssystem skärm över 6"

i-loview 7 HD

2.1.3 Reglage ska kunna urskiljas både taktilt och visuellt.

Kommentar: Kan inte urskilja alla reglage visuellt

Insyns kommentar: Även om vissa reglage har samma färg som omgivande hölje, är de visuellt synliga. Reglagen taktila är väl utspridda på enheten så risk för förväxling förligger inte.

RUBY 7 HD

Funktionsutvärdering: 4.1.5 Bedöma skrivning i låg, 4x förstoring, med systemets stöd.

Kommentar: Liten fördröjning vid skrivning. Svår skrivergonomi.

4.1.6 Bedöma skrivning i hög, ca 8x förstoring, med systemets stöd.

Kommentar: Fördröjning vid skrivning. Svår skrivergonomi.

4.1.8 Bedöma enkelheten att ladda batteriet.

Kommentar: Det finns tre olika uttag.

Insyns kommentar: Insyn anser att enheten har en väldigt bra skrivergonomi. Den unika kameran som kan roteras 270 grader ger möjligheten att kunna arbeta bakom enheten istället för under. Kameran ger bra ergonomi både för höger och vänsterhänta och obegränsad arbetshöjd. Batteriladdaren har en rund kontakt som ska anslutas till ett runt hål på enheten. De andra två uttagen är rektangulära. Risken att brukaren skulle ta fel är därför som minimal.

Regionen motsätter sig bifall till ansökan och anför följande. Upphandlingen har genomförts som en delad upphandling som avser sex produktområden enligt följande:

Produktgrupp 1 CCTV Stationär med läsbord

Produktgrupp 2a CCTV Portabel HD stor med läsbord

Produktgrupp 2b CCTV Portabel HD liten

Produktgrupp 3 CCTV Portabel kamera för nära och avstånd till dator

Produktgrupp 4a Handhållna förstoringssystem skärm 4"-6"

Produktgrupp 4b Handhållna förstoringssystem skärm "över 6"

Insyn har inkommit med 1-4 anbud per anbudsområde (ett anbud per offererad produkt per anbudsområde). Avseende anbudsområde 1 har Insyn offererat tre olika produkter (ett anbud per produkt):

TOPAZ HD 20

VEO Vari° HD 19
Mezzo Focus 19

Alla tre anbud/produkter har förkastats i anbudsområdet. Ansökan om överprövning avser dock endast TOPAZ HD 20, såvitt det får förstås. De uppställda obligatoriska kraven avseende anbudsområdet framgår av bilaga 3 till förfrågningsunderlaget. Det har avseende produktgrupp 1 varit ett obligatoriskt krav att de reglage som inte bör röras av brukaren ska vara oåtkomliga. Exempel på sådana reglage är huvudströmbrytare och menyknapp. Anledningen till detta är att det rör sig om synhjälpmedel och det har därmed varit av vikt för Regionen att en brukare inte av misstag exempelvis stänger av hjälpmedlet och därefter inte kan sätta på det igen eller ändrar inställningar så att full funktion inte erhålls. Insyn har inte ifrågasatt kravets rimlighet under annonseringstiden. Det är otvistigt att TOPAZ HD 20:s huvudströmbrytare och menyknapp är lättåtkomliga, vilket det varit ett krav att de inte ska vara. Den offererade utrustningens läsbord är därutöver inte heller bländfritt. Det har testats av Regionen särskilt med hänsyn till den grupp av Regionens patienter som är särskilt bländkänsliga och funnits under tester inte uppfylla de krav på bländfrihet som Regionen ställer. Sammanfattningsvis föreligger det tre brister avseende TOPAZ HD 20:

Huvudströmbrytaren är lättåtkomlig
Menyknappen är lättåtkomlig
Läsbordet är inte bländfritt.

Anbudet avseende TOPAZ HD 20 uppfyller därmed inte de obligatoriska kraven avseende produktgrupp 1 och har, liksom Insyns två andra anbud avseende anbudsområdet, rätteligen förkastats. Avseende anbudsområde 4a har Insyn offererat fyra olika produkter (ett anbud per produkt):

RUBY HD
RUBY XL HD
Looky + touch

Looky 5 HD touch

Två anbud/produkter har förkastats avseende anbudsområdet, (Looky + touch och Looky 5 HD touch). De uppställda obligatoriska kraven avseende anbudsområdet framgår av bilaga 7 till förfrågningsunderlaget. Det har varit ett obligatoriskt krav att utrustningens reglage ska kunna urskiljas taktilt, med hänsyn till användarnas kraftigt begränsade förmåga att se. Det är otvistigt i målet att de aktuella produkterna är touchbaserade och därmed inte har reglage som kan urskiljas taktilt. Anbudet uppfyller därmed inte de obligatoriska kraven och har därmed rätteligen förkastats. Avseende anbudsområde 4b har Insyn offererat två olika produkter (ett anbud per produkt):

RUBY 7 HD
i-loview 7 HD

i-loview 7 HD har förkastats. RUBY 7 HD har uppfyllt de obligatoriska kraven men inte erhållit lägst utvärderingspris och därmed inte tilldelats uppdraget. De uppställda obligatoriska kraven avseende anbudsområdet framgår av bilaga 8 till förfrågningsunderlaget. Det har varit ett obligatoriskt krav att utrustningens reglage ska kunna urskiljas taktilt och visuellt. i-loview 7 HD:s reglage har samma färg som höljet. För de allra flesta personer i gruppen som har såpass nedsatt synförmåga att de kan erhålla ett elektroniskt handhållet förstoringssystem genom Regionen är inte reglage med samma färg som höljet visuellt synliga. Anbudet uppfyller därmed inte de obligatoriska kraven avseende anbudsområdet och har därmed rätteligen förkastats. Regionen kan i dagsläget inte bemöta ansökan i den del som avser RUBY 7 HD ytterligare med hänsyn till ansökans knapphändighet. Såvitt får förstås är Insyn av uppfattningen att anbudet borde tilldelats en högre poäng vid utvärderingen. Regionen har utvärderat anbu-

den/produkterna på ett likabehandlande och transparent vis. Skäl för rättelse i denna del saknas därmed.

Insyn tillägger följande. Insyn anser att huvudströmbrytaren och menyknappen på TOPAZ HD 20 ska vara lättåtkomliga för brukaren, beträffande huvudströmbrytaren för att spara energi när utrustningen inte används under en längre tid. Menyknappen har som grundfunktion att slå av och på Autofokus, en bra funktion vid skrivning. Det finns ingen uppgift i kravspecifikationen att dessa funktioner inte får finnas. Insyn anser vidare att reglagen beträffande Looky + touch och Looky 5 HD touch är både visuella och taktila. Det finns inga krav på att reglagen ska vara rörliga. Insyn anser också att i-Ioview 7 HD har reglage som är både taktila och visuella. Det finns inget krav i kravspecifikationen att färgen på knappen ska avvika från färgen på höljet. Produkten finns med i Regionens nuvarande avtal. Samma krav ställdes i den upphandlingen. Insyn har levererat ett flertal enheter till Regionen men inte fått någon avvikelserapport angående färgsättningen på reglagen. Tillverkaren levererar enheten i andra färgsättningar så Insyn kunde enkelt ha valt en enhet med mer avvikande färgsättning mellan reglage och hölje, om detta hade efterfrågats i underlaget.

Regionen tillägger följande. Insyn anser att dess lösningar är fullgoda, men faktum kvarstår att det är den upphandlande myndigheten som ställer kraven. Avseende produktgrupp 1, TOPAZ HD 20, har Regionen kravställt att huvudströmbrytaren inte ska kunna röras av brukaren. Det är otvistigt att den offererade lösningen har en huvudströmbrytare och en menyknapp som är lättåtkomlig. Att Insyn inte delar Regionens uppfattning om huruvida detta är lämpligt eller inte saknar betydelse. Beträffande bländbordet har

Regionen i sina tester funnit att läsbordsytan ger reflektion. Anbudet uppfyller därmed inte de obligatoriska kraven och har rätteligen förkastats. Samma resonemang som ovan kan även appliceras avseende produktgrupp 4a, Looky + touch och Looky 5 HD touch. Det är inte möjligt att urskilja reglagen taktilt eftersom de är touchbaserade. Regionen delar inte Insyns syn på vad som är utskiljbara reglage. Kraven är satta utifrån Regionens brukares behov. Reglage som inte är kännbara är inte taktilt utskiljbara. Även detta anbud har följaktligen rätteligen förkastats. Avseende produktgrupp 4b, i-loview 7 HD, är reglaget inte visuellt utskiljbart. I tidigare upphandling genomförde inte Regionen någon produktutvärdering, utan accepterade anbudsgivarnas utfästelse avseende kravuppfyllnad. Med hänsyn till att flera produkter sedermera visade sig inte uppfylla kraven har Regionen i denna upphandling granskat alla produkter under upphandlingen. Kraven är inte heller identiskt ställda. Det innebär att vissa produkter som accepterats i den förra upphandlingen inte accepterats denna gång. Regionen har naturligtvis ingen skyldighet att acceptera en produkt i en upphandling bara för att den uppfyllt kraven i en tidigare upphandling.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Den 1 januari 2017 trädde lagen (2016:1145) om offentlig upphandling i kraft och lagen (2007:1091) om offentlig upphandling upphävdes. Enligt övergångsbestämmelserna till den nya lagen ska emellertid den upphävda lagen fortfarande gälla för upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, eller

någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt nämnda bestämmelse i 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förvaltningsrättens bedömning

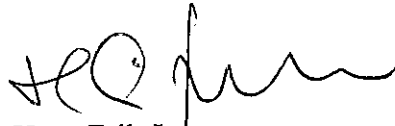
Det är den upphandlande myndigheten som bestämmer vad som ska upphandlas och som därmed också har förhållandevis stor frihet att utforma upphandlingen och ställa de krav den anser nödvändiga för att syftet med upphandlingen ska tillgodoses så länge dessa krav inte strider mot LOU och dess principer. Upphandlingen gäller olika typer av synhjälpmedel. Regionen har uppställt ett antal krav på de olika produkterna. Kraven gäller i huvudsak att de reglage som inte bör röras av brukaren ska vara oåtkomliga, att läsbord ska vara bländfritt och att reglage ska kunna urskiljas taktilt. Kraven har ställts med hänsyn till användarnas begränsade synförmåga och är enligt förvaltningsrättens mening proportionerliga. Då Insyns offererade produkter inte har uppfyllt upphandlingens krav i dessa avseenden har Regionen haft fog för att utesluta aktuella anbud.

Det är inte visat att de av Insyn offererade produkterna som kvalificerats för utvärdering åsatts för låga poäng och att utvärderingen därmed varit felaktig. Sammanfattningsvis har Insyn inte anfört någon omständighet som utgör

grund för ingripande enligt LOU. Insyn har således inte visat att det lidit eller riskerat att lida skada varför ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Denna dom kan överklagas. För information om hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1B, LOU).

Hans-Erik Jonasson
f.d. lagman

Föredragande: Lars Överström

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.